

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Антоанета Николова,

ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград,

относно дисертационния труд на **Георги Андонов Шавулев**

на тема **„Херменевтиката на Филон Александрийски”**

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

по професионално направление – 2.3 Философия

Научна специалност – История на философията

1. Данни за докторанта

Георги Шавулев има впечатляваща биография, показваща ясен и задълбочен интерес към философските проблеми на религията и богословието. Той е завършил богословие в СУ „Св. Климент Охридски”, специализирал е в Московската Духовна Академия, в Понтификалния Грегориански Университет, Рим, в Източноцърковния институт, Регенсбург, и в Университета на Регенсбург.

2. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертацията е с обем от 267 компютърни страници, които се равняват на 433 стандартни страници, от които 15 страници литература. 28 заглавия са на кирилица (български и руски), 294 на латиница (английски, немски, френски, италиански, испански, полски), интернет източниците са 31. Дисертацията е структурирана в две основни глави с множество добре обмислени и логически подредени подразделения и параграфи.

Авторефератът е с обем от 25 страници (34 стандартни) и ясно и съдържателно представя целите, задачите, основната логика, тезите и изводите на изследването. Много ценно е представянето на перспективите за по-нататъшни изследвания. Приносните моменти са очертани ясно и съдържателно.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертацията представлява един цялостен, задълбочен, оригинален и ерудиран прочит на творчеството на Филон Александрийски от гледна точка на тезата за алегорическата херменевтика като основна характеристика на неговия метод, подход и начин на философстване.

Уводът аргументирано обосновава необходимостта на изследването и ясно извежда предмета, задачите, целите и основната хипотеза.

Прочитът на творчеството на Филон Александрийски се прави от една широка перспектива, като в първа глава подробно и обосновано се анализира „Ролята на алегорическата интерпретация в историята на античната философия“. Ценен приносен и творчески момент е стремежът понятието за херменевтика да бъде изяснено не от гледна точка на по-късни и съвременни разбирания, а в контекста на античността, като това е съчетано с ясно, задълбочено и добре структурирано проследяване на развитието на алегорическата интерпретация в античността. Анализът и разсъжденията са богати, аргументирани, задълбочени. Авторът отлично познава изследвания материал и съумява по диалогичен и творчески начин да представи както позицията на световни авторитети в изследваните области, така и да аргументира собствените си виждания. Георги Шавулев много коректно и прецизно изяснява понятийния апарат, с който работи и прави компетентно преразглеждане на някои „наложили се в миналото парадигми“. Интересни и приносни са размислите му за поета и поезията и мястото им в античното мислене и отношение към света.

След като понятийният и исторически контекст е изяснен, втора глава се занимава конкретно с „Алегорическата херменевтика на Филон“. Главата се състои от няколко логически подредени части. В диалог с вижданията на Джовани Реале и А. Ф. Лосев се обосновава мястото на Филон в историята на античната философия. Разглежда се „самоопределението на Филон в *De Animalibus* в контекста на неговото

разбиране за "херменевт"“, анализира се „отношението на Филон към езическата митология“ и „езикът на мистериите при Филон“. Много ценни, задълбочени и несъмнено приноси са разсъжденията за връзката между херменевт и пророк, за отношението между човешки и Божи език.

Главата завършва с превод и подробен коментар на текстове от Филон, за да се докаже по един несъмнено ерудиран и аргументиран начин заявената в увода теза, „че алегорическата херменевтика на Филон не представлява единствено алегорически екзегезис на текста на Писанието в неговата последователност като разказ, но херменевтика, предпоставяща една цялостна библейска теология, набелязана чрез концептуалния инструментариум на античната философия и интерпретацията на *вторични* библейски текстове, а така и чрез сложна концентрична жанрово-структурна литературна композиция“ (стр. 17).

4. Критични бележки

Докторантът блестящо е осъществил заявените цели и задачи и аргументирано е обосновал изводите си. Дисертационният труд е оригинален, задълбочен, прецизен, ерудиран, осъществен с отдаденост и диалогичност. Тезите са изведени прецизно и обосновано. Огромният материал от текстове и коментари е систематизиран и обхванат в пълнота.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и автореферата

Георги Шавулев има седем публикации във връзка с темата на дисертацията в престижни издания.

Авторефератът е отлично структуриран. Приносните моменти в сбит вид представят основните достойнства на дисертационния труд.

6. Заключение

Дисертационният труд на Георги Андонов Шавулев е богато и съдържателно изследване върху трудна и обширна тема. Изследването е направено с впечатляваща прецизност, ерудираност и задълбоченост. Изказани са и са обосновани редица новаторски идеи. Изследването представлява ценен принос в една слабо изследвана в България област и превръщането му в книга е силно препоръчително. Докторантът показва прекрасни изследователски качества, а и огромен потенциал за развитие, тъй като вижда многостранността и многопосочните връзки в изследваната проблематика и е силно диалогичен.

Трудът му надхвърля изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Условието и реда за придобиване на научна и образователна степен „доктор“ в ЮЗУ. Ето защо убедено ще гласувам положително на Георги Андонов Шавулев да бъде присъдена научна и образователна степен „доктор“ по професионално направление – 2.3 Философия, научна специалност – История на философията.

08.06.2023

Подпис:

доц. д-р Антоанета Николова